

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Kolek (štampelj) zneso vselej
30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Velja do konca tekočega leta
po pošti in v Ljubljani na
dom 2 gl. — kr.
na mesec — 80 "
posamezne številke po — 7 "

Vredništvo je na stolnem trgu
hiš. št. 284.

Naročnino prejema opravnih
(administracija) in ekspedicijskih
Blaznikovi tiskarnici na Bregi.

Izhaja

po trikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in saboto.

Zakaj smo pri volitvah propadli?

Kakor strela iz jasnega nas je zadela vest, da smo pri mestnih volitvah propali tako strašno. Kdo bi si bil mislil, da nas bodo nemškutarji imeli tako pod kolenom! Kranjski Slovenci, ki smo toliko let srečno zmagovali, zdaj stočemo, smo pobiti, potlačeni, premagani.

Kje je vzrok? Poleg silne agitacije nemčurske pada ogromni del vzroka na mladoslovensko ščuvanje. Prav ob najnevarnejšem času je mladoslovenska meduza pokazala svojo glavo in nas izročila nemčurstvu. Oj nesrečno leto razpora, nesrečno leto emancipacije liberalizma od klerikalizma! Svarili so nas slovanski dobro misleči bratje, ali vse je bilo bob ob steno, vse je bilo zastonj! Norim, liberalizma pijanim pridigati, je zastonj. Vrženo je slovenstvo za veliko let nazaj; in temu so krivi tisti, ki ropočejo in gromijo, da so naprednjaki, tisti, ki širokoustno trdijo, da so zdaj mesta za slovenstvo pridobljena vsled razvitja narodno-liberalnega programa.

Prvi vdarec na vzmagajoče se slovenstvo storjen je z nesrečnimi volitvami; naj se še nadalje razvija narodno-liberalni program, dobi slovenstvo še kaka dva taka vdarca, in staroslovenci in mladoslovenci z njih napredkom vred bodemo nazaj vrženi za 10 let. Škodoželjno, strastno nemčur zopet stopi s kolenom na naše prsi, in stok in jok se bode razlegal po vsi Sloveniji.

Kako lahko bi skupno, složno delali stari in mladi na podlagi starega našega programa, kakor smo delali poprej! Oseben liberalizem nekterih rodoljubov ni bil na poti, da so bili

izvoljeni za deželne poslance, ker so se v političnih vprašanjih strogo držali programa, katerega je večina naroda Slovenskega sprejela. V glavnih načelih bili smo vsi edini, zato smo doslej zmagovali, in zmagali bi bili tudi zdaj, da ne bi bili mladoslovenci prišli ob pamet, ki so kar čez noč hoteli podreti klerikalizem in sebe proglasiti za edino prave narodnjake. Mislili so, kako močno napreduje njih stranka, ko se je iz vsih krajev slovenskih čulo najgrše natolcevanje in psovanje najbolj poštenih rodoljubov. Pa — žalostni pregovor: „Duobus litigantibus tertius gaudet“, ki se kakor nalašč prilega na Slovane, vresničil se je na novo, žalibog nad nami slabotnimi Slovenci. Nemčurski „tertius“ se vesolja krohota, mane si roki, ko nas stare in mlade gleda v propadu.

Žalostno slavo si je mladoslovenska stranka pridobila, „Slovenski Narod“ pa si je zaslužil venec izdajstva. Ko bi Svetopolk vstal iz groba, prekolne do devetega rodu vse „Narodove“ omikarje, svobodarje in napredkarje. Izdani smo, prodani smo. Koliko demoralizacije je vrženo v naša mesta! Leta in leta bodemo na vse kriplje morali delati, da rešimo mesta, da pridemo tje, kamor smo s trdom prišli zadnjih deset let. Prej ne bo zmaga naša, dokler se zopet ne zedinimo, dokler se ne združimo; to pa je le mogoče na podlagi konservativnega programa. Mi klerikalci ne moremo od konservativnega programa odstopiti ne za pičico, ker naš program je edino rešen; „in hoc signo vinces“, s tem programom smo zmagovali, bi zmagovali in zmagovali bodemo edino le v tem. Mladoslovenci pa so zdaj pri volitvah lahko spoznali — ako so še zmožni spoznanja — da je njih rovanje in ščuvanje

za slovenstvo pogubno, da je njih program: propad Slovencev. Liberalizem je že vrgel mogočna cesarstva, pa ne bi peščice Slovencev!

Liberalizem seje korupcijo, podkupljivost, nepoštenost, nenravnost. Kdor ima oči, naj gleda, in lahko se prepriča. Gnjevda liberalizma so gnjevda nepoštenosti. Naj si mladoslovenci pred zadnjim stavkom tudi mašijo oči, naj še tako hinavsko ropočejo zoper najboljšo in najpoštenejšo rodoljube, naj še tako gladkih jezikov hvalisajo bliščečo firmo omike, svobode in napredka: — vedno ostaja neovrgljiva in neovržena, resnica, da je liberalizem izvor nepoštenosti. Da se je pri Razlagovi in Pfeiferjevi volitvi propaganda za liberalizem morala delati z denarjem in s poedinami, to nam daje žalostno spričevalo, da se med kmeti dobivajo podkupljivi elementi, da se tudi med kmeti dobivajo od liberalizma osmojejni možje, ki liberalizem razumejo tako, da tistega volijo, kateri več plača. Kjer ni prepričanja, ondukej se lahko podkupa in vara, ako — poslušajte! — ako ni tako veljavni mož, na katerih besedo in prigovor bi volili manj politično izobraženi. In taki veljavni možje so na deželi edino le duhovni. Duhovnom, ki so do zdaj pri volitvah imeli veliko vpljiva, jemlje se ta veljava; tako se pri manj izobraženih podkupljivosti na stečaj odpró vrata, tako pridemo do tega, da nam nemčurji zopet sedejo na vrat. Če zavoljo vere noče kdo voliti pošteno, bode li zavoljo jezika? bode li zato, ker mu veli narodno-liberalec? Oj vrtoglavosti! Dajte Slovincem v srca živo vero, in ne eden nemčurjev ne bode voljen med Slovenci; vzemite jim pa vero, in izvoljeni bodo vselej le taki poslanci, ki bodo bolje plačevali in dajali pojedine. Živa vera priganja človeka k temu, kar

Podlistek.

„Stari korporal.“

(Igra iz ljudskega življenja, predstavljena v slovenskem gledišči 26. t. m.)

(Konec.)

Ker je edini človek, kateri ima ključ do one skrivnosti v rokah, po kateri bi generalova hči prišla do dedšine, nem (mutast), vidi se, da bo Sova obdržal podedovano posestvo. Pride sicer še nekdo, to je oni dragonec, ki je slišal iz ust generala žensko ime, in ki ga Šimnu glasno pové; toda ker je ob enem sin njegov ubožno kaso okradel, mu žuga Sova, da bo razglasil to in očeta spravil v sramoto. Oče si ne vé drugače pomagati iz zadrege, kakor da se ustrelji in tako zgine zadnji človek, ki bi mogel hčeri pomagati do dedšine, iz svetá. Vsi toraj obupajo in grede po Sovi pregnani iz hiše. Sova pa misli, da je zdaj brez skrbi.

Šimen, katerega hči generalova vodi po svetu, pride do grada, kjer biva njena mati,

vdova generalova, a zdaj žena tistega človeka, komur jo je general izročil, da jo spremi iz bojišča na Dunaj. Mati žaluje po hčeri, o kateri ne vé, je li živa še ali ne in kako se ji godí. Šimen spozna gospo in ji pove po mimiki, ker govoriti ne more, da je Marija njegova rejenka in njena hči (Ema). Toda mož, kateri je vzel vdovo le zaradi bogastva, se boji, da bi potem, ako se najde hči generalova, ne zgubil polovice premoženja, kakor je v oporoki določeno, pregovori svojo ženo, da javno ne pripozna Marije za svojo hčer Emo. V zvezi s Sovo pristiska marveč z vso močjo na Marijo, da bi vzela Sovo, v zakon in tudi mati se uda, boječa se — čeravno po nepotrebnem — sramote, ker ni dokazano, da je bila prej kdaj omožena. Ubogo dete, ki ljubi Ludovika, Šimnovega sina, se slednjič v kljub nasprotovanju Šimna poda, podpiše ženitno pismo in pogodbo, po kateri bi njen mož Sova bil dedič vsega premoženja, ki bi utegnulo Mariji kdaj pripasti, in tako se podajo vsi k poroki. Ti prizori so jako ginljivi, poslušalcem so se večkrat lesketale solze v očesu, kajti jako milo je videti Šimna, kateri vse to vidi in sliši, in bi lahko

vse razdril, da bi mogel le dve besedici spregovoriti. S tém se konča četrti del.

V petem delu zopet nastopi Ludovik, Šimnov sin; nadepoln se vrne, posrečilo se mu je, dobiti pri nekem gozdarju službo in zdaj upa, da bo dosegel tudi to, kar je njegov cilj in konec, namreč da bo vzel Emo (Marijo) v zakon. V tem hipu pride ženitno oblečena množica in v vrsti zagleda Emo in Sovo, zadej koraka Šimen, žalosti potr. Osupnjen stopi Ludovik k Emi ter jo praša, je to li res, kar vidi, in če ona vzame Sovo prisiljena ali prostovoljno. Ko mu ona, misleča na meter, reče, da vzame Sovo prostovoljno, zgrabi Ludovika obup, nastavi puško, da bi se vstrelil, a oče Šimen priskoči ter odmakne puško in strel gre v zrak.

Ta strašen trenutek pa Šimna tako strese, da, kakor je prej zgubil dar govorjenja, se mu zdaj jezik hipoma razveže. Vesel zahvali se Bogu za ta dar, potem pa pristopi in kriči nazočemu notarju na ves glas: „Amalija Noveli!“ (To je bilo namreč žensko ime.) Notár na to razpečati paket, vsa pisma, potrebna, da Ema dobi dedšino in je pripoznana za-

je prav, kar je pošteno; nejevera pa dela človeka sposobnega za vsako nepošteno dejanje. In vendar „Narodovci“ divjajo zoper vero, zoper njene oznanjevalce, in zoper najbolj poštene rodoljube, ki imajo vero v programu.

Da bi pač mladoslovenci izprevideli svoje pogubno početje in se spametovali iz pijanosti vrtoglavega liberalizma! Bog daj!

Politični pregled.

V Avstrijskih deželah.

Poslanci federalistične stranke imajo 2. novembra na Dunaju shod, v katerem se bode razpravljalo vprašanje, ali kaže stopiti v državni zbor, ali ne. „Nova Preša“ piše da se bode državni zbor s cesarskim ogovorom slovesno odprl še le 8. novembra, ker ministrom ni mogoče končno izdelati cesarskega ogovora, dokler se cesar ne povrne iz Gödölö na Dunaj. To pa se bo menda zgodilo še le 3. novembra. Vendar se državni poslanci že snidejo 4. novembra, da volijo začasnega predsednika, in se po storjeni prisegi delé v 9 odborov, ki bodo pregledovali volitve. Kaže se, da se bodo Poljaki in Rusini že pri ti priložnosti sprijeli. Poljaki so namreč protestovali zoper več volitev, pri katerih so Rusini s pomočjo judov marsikaj nepostavnega počeli. Ti pa nasproti Poljakom očitajo, da so jih strahovali. — Ker so na 26. novembra sklicani deželni zbori, bodo državni poslanci le malo časa skupaj ostali, pa že v začetku hočejo staviti predlog, da se sklene adresa. Če pridejo federalisti v zbor, utegne adresna debata biti jako živahna. — „Bohemiji“ se iz Dunaja poroča, da ministri izdelujejo predloge za državni zbor. Zdaj sestavljajo budget za 1874, s katerim so v obče vsi prav zadovoljni. Bomo videli, kaj porečejo poslanci, ko izvedo primanjkljaj, ki ga je napravila razstava, in zgubo pri borznem krah. „Nova Preša“ namreč zagotovo pripoveduje, da so se ministri že posvetovali, in da bodo državnemu zboru precej predložili nasvete, kako bi se borzancem pomagalo. Denarni minister je menda obljubil tudi denarno podporo.

Brnski mestni svet je sklenil za petindvajsetletnico cesarjevega vladanja na Dunaj poslati deputacijo s primerno adresno.

Hrvaški deželni zbor je včeraj za nekoliko časa prestal.

Vnanje države.

Na Pruskem imajo zdaj volitve za deželni zbor. — Roon izstopi iz ministerstva.

Saksonski kralj, ki se že dva dni nič ni zaveda, je včeraj zjutraj umrl. Njegov sin Albert je nastopil vlado.

Francosko. L' osservatore romano in „Unita“ poročata, da je tisto pismo izmišljeno, o katerem se je pripovedovalo, da ga je grof Chambord Evropskim vladam razposlal. — 27. t. m. so bile prišle 3 deputacije iz dežele k maršalu Mak Mahonu, katerih pa maršal menda ni predse pustil. Ena teh deputacij mu je poročila, da ne more biti porok za javni red in mir, ako se monarhija proklamira. Pa maršal je menda odgovoril, da bode že on skrbel, da se mir in red ohrani. — Kraljeva stranka pričakuje, da bode grof Chambord v kratkem izdal nek manifest. — Bonopartovci so se bili 25. t. m. zbrali da so proti ustanovitvi monarhije protestovali in levičniki čedalje bolj trdijo, da bode večina narodne skupščine z njimi potegnili in zoper monarhijo glasovala.

Laško. „Italie“ piše, da bode Laški vladi za leto 1874 primanjkovalo le 109,900.000 frankov, tedaj 43,100.000 manj, kakor letošnje leto, ko je dolg znašal 143.000.000 frankov.

O volitvah.

Volitve za državni zbor so danes končane. Včeraj so volili še veliki posestniki na Češkem in Gališkem, danes pa na Kranjskem. Pri nas sta izvoljena baron Apfalter in grof Thurn. Narodni volilci niso volili. Tudi na Českem narodna stranka ni volila. Po vsih deželah volili so veliki posestniki ustavoverno.

Natančen izid volitev nam je dalje znan: na Gornjem Avstrijskem je med 17 poslanci 6 federalistov in 11 ustavovercev;

na Spodnjem Avstrijskem, ki šteje 37 poslancev, 1 federalist in 16 demokratov;

na Štajarskem med 23 poslanci 7 federalistov, 10 mladonemcev.

na Moravskem, ki ima 36 poslancev, je 9 federalistov in 27 ustavovercev;

v Šleziji med 10 poslanci 1 federalist in 1 neodločen;

v Bukovini med 9 poslanci 2 federalista.

Do zdaj naštetih 13 dežel imelo je voliti 171 poslancev; med temi je 38 federalistov, 9 neodločnih in 124 ustavovernih.

Nas Slovence na Kranjskem pa čaka še ena silno važna volitev. 7. novembra namreč volijo Kočevski, Ribniški in Laški okraj deželnega poslanca namesto g. Sveteca. Ta volilni okraj je eden najbolj nevarnih, in pri zadnji volitvi zmagali so naši kandidatje komaj in komaj. Volilni možje so ravno tisti, ki so volili l. 1871. Živo jim priporočamo, da se vsi volitve vdeležijo in da vsi volijo ravno tistega kandidata. Najmanjša razprtija pripomogla bi k temu, da zmaga nemčurski kandidat. V zglede naj jim bodo Kočevarji, ki volijo zmerom enoglasno priporočenega kandidata. Če bodo naši možje edini in složni, upamo, da bomo še ložej zmagali, kakor pri zadnji volitvi, ker so se Loško-potoški volilci odločno vstopili na našo stran in pri volitvi državnega poslanca v Ribnici pokazali se še veliko bolj možbeseda, kakor marsikdo, na kterega smo veliko zidali. Ker volilci že drug za drugega vedo, jim ne bo težko pogovoriti se o kandidatu, kterega naj blagovoljno izvrševalnemu odboru naznanijo, da zanj stori, kar bo mogoče.

Dopisi.

Iz Loža. Tudi iz naše tihe doline je začel „Narod“ prinašati dopise. Pa naj prinaša, trositi pa treba ni laži in besed zavijati. Naj tudi jaz poročam o naših volilcih. Kar se tiče mesta, razun nekega gostilničarja in nekega nekoliko prismojenega kramarja so vsi drugi politični neizvedenci. Begunjski kričac je prihajal sem agitovat, plačal nekoliko poličev vina, priporočal dr. Zarnika, in naši ubogi nevedni meščani so djali: Zarnik mora biti poslanec. Starotrške občine volilci so bili pa skoro sami gostilničarji, razun c. k. poštarja. Politična izobraženost je taka, kakor meščanov. Tu pri nas ni šlo za Hohenwarta ali Razlaga, za Costo ali Zarnika; tukaj je šlo samo za to, da se duhovnikom ponagaja, ker vedeli so dobro, da je pametneje voliti Hohenwarta in Razlaga; volilec sam mi je djal na vprašanje: kako se je volitev izvršila: „Slabo, padli smo!“ Pa je volil Razlaga!

Naši volilci so prav podobni otrokom na tepežni dan; ta dan smejo otroci očeta in

konska hči generala, so v njem, in Sova obledi. Vendar se še opira na ženitvansko pismo in na notarsko pogodbo, ktero mu pa Šimen hipoma iz rok vzame in raztrga. Sova in njegov zaveznik, mož generalove vdove, se potem tihoma, a hitro odplazita, in konec igre je ta, da vzame Ema Ludovika.

Tako se konča igra žalostna in polna jako ginljivih prizorov, veselo, pravica in nedolžnost zmaga, a hudobija propade.

Igrala se je igra od konca do kraja izvrstno. Glavno nalogo Šimna prevzel je gosp. Kocelj ter jo igral z umnostjo skoz in skoz naravno, resnično. Težka je ta naloga zaradi tega, ker je skoraj na pol tiha, toraj mora mutec po mimiki govoriti. Občinstvo je pripoznalo trud in marljivost gosp. Kocelja s pridnim ploskanjem, bolj pa še ženski spol z mokrimi očmi. — Naloga hudobneža Sove se je lotil gosp. Šušteršič, ki je po dolgem mirovanji zopet stopil na oder. Ne moremo ga bolj pohvaliti, kakor če rečemo, da je s svojim igranjem popolnoma dosegel to, kar je nameraval, namreč pri gledalcih in poslušalcih zbuditi stud do hudobnega Sove; s tem je vse rečeno in

sposobnost gosp. Šušteršiča za take naloge pripoznana. — O gospodu Schmidu, predstavljalcu naloge Ludovika, Šimnovega sina, nam ni treba obširno govoriti, ker igra sploh vedno izvrstno. — Gosp. Kajzel je bil priden, kakor vselej, gospod Nolli, v nalogi generala, se ni mogel posebno odlikovati, ker je naloga pre-majhna; vendar jo je razumel in dobro izpeljal. Drugi gospodje so imeli manjše naloge, ktere so pa tudi dobro izpeljali.

Med gospodičnami omenimo v prvi vrsti gospodične Gornikove. Dasiravno je nastopila prvič, vendar ni bilo videti na nji nikakoršne bojzljivosti, gibala se je na odru, kakor da bi bila tam doma, ter igrala nalogo naivne, priproste kmečke deklice tako lično, naravno, da jo je občinstvo kar občudovalo. Ž njo si je pridobilo dramatično društvo lepo moč, zlasti za enake naloge. — Gospodični Jamnikova (Marija — Ema) in Podkrajšekova (vdova generalova) ste igrali z že navajeno izurjenostjo, kar je tudi občinstvo pripoznalo. Gospodična Pardubskova je imela le majhno nalogo. — Če temu poročilu še pristavimo, da je bila igra sploh dobro naučena, da se je to-

raj vršila brez neprijetnih prenehlejev naglo in s precizijo, mislimo, da smo izrazili mnenje občinstva, ktero je bilo jako zadovoljno in to pokazalo s ploskanjem po vsakem oddelku.

Konečno le še nekaj opazek voditeljstvu dramatičnega društva. Kakor sta prva letošnja in ta predstava pokazali, želi naše občinstvo bolj iger iz domačega življenja, ki bolj poslušalce mikajo, kakor igre, v kterih se sprehajajo modroslovski sistemi brez dejanja, ki so pisane v bolj domačem, vsakemu razumljivem jeziku, ne pa v tistem še ne potrjenem in po nikomur za slovensčino pripoznanem narečji, s kterim se šopirijo nekte re problematične korifeje najnovejše jezikoslovne zmešnjave. Da resnico govorimo, temu je dokaz polno gledišče, kterega pa vsaj zdaj še dramatično društvo gotovo potrebuje. Tudi bi občinstvo rado slišalo že kako opereto ali vsaj kako igro s petjem.

Še nekaj! Če so igre predolge, utrudijo tudi kritikovalca, posebno če mora stati.

mater nekoliko s šibo udariti; prvi je najpre-
drznejši, in rad udari, da se nekako osveti
zarad kake namišljene krivice; drugi je neko-
liko bojazljiv, a misli si: danes smem, tedaj
le daj; tretji se brani, a drugi otroci ga silijo:
saj se ti ne more nič zgoditi, še jabelko dobiš,
in se dá pogovoriti. To veselje, s strahom in
sramožljivostjo ogrenjeno, našim volilcem pri-
vošimo. Ko se jim politična zavest izbudi, vedli
se bodo drugače.

Le to je čudno, g. Hren in njegovi paj-
daši so bili skoro vsak teden pred volitvami
tukaj; ako pa kak duhovnik ali drug pameten
človek, kteremu ni strah vse pameti izginala,
kako besedo reče, hitro se piše: črnuhi strašno
pritiskajo! Kako so pa vradniki agitovali za
Razlaga, Zarnika, kakor bi bili zato najeti, pa
nihče ne pove, se vé, „gliha skup štriba“ pravi
pregovor; kričač vradnik, kričač brezverec kri-
čita za kričača Zarnika — ali bodo mar agi-
tovali taki za mirnega, izvedenega, delavnega
človeka?

Sploh je „Narod“ čisto podoben tigru, ki
je človeško meso okusil, in potem za drugo
ne mara; „Narodu“ duhovniško meso tudi ne-
kako posebno slastno diši, ker v vsakem listu
le duhovnike mesari — pustil je popolnoma
vradnike, nemškutarje in druge zatiralce svo-
bode. Saj ni čuda! Brali smo pred kakima
letoma, da si vlada skuša napraviti nekako
srednjo stranko, ki ne bo strogo slovenska, pa
tudi ne strogo nemčurska. Takrat smo se sme-
jali ti vladini misli kot nemogoči — in zdaj
imamo to stranko, sestavljeno iz vradnikov,
nemčurjev, slovenskih izdajalcev, in imenuje
se ponosno — mladoslovenska, liberalno-na-
rodna stranka.

Iz Ribniških hribov 24. oktobra. Tukaj
gor v visocem čistem zraku gledal sem pre-
tekle dni po obširni naši deželi živo volilno
gibanje; a tužno mi srce! sramota me obhaja
zarad mojih rojakov po Notranjskem in Do-
lenjskem. Je li to mogoče? — se vprašam,
dolenjski kmetje volijo najbolj zagrizenega
sovražnika naše domovine! in Postojno (!!),
Vrhniko (!!), Črnomelj in sploh Dolenjska
mesta prešinil in obsedel je kar na enkrat
nemčurski duh! Edino častno izjemo delate
Ribnica in Metlika. Slava jima! — Svet se je
dosihmal posebno rad iz Ribničianov norca de-
lal; a posihmal bomo drugače govorili, poka-
zali vam bodo lahko ponosni Ribničani mnogo
do zdaj ošabno se nosečih krajev, ki so saj
pol stoletja Ribničianom zadej. Kakor neomah-
ljivi Gorenjci, stali so tudi Ribniški tržani in
okoljčani, zlasti vrli sosedje iz Dolenje vasi,
trdno kot hrast, med tem ko je drugod mali
vetrc vse okužil in omajal. Od kod ta čudna
prikazen? Naš „blagonosni“ liberalizem je za
to res storil vse mogoče od svoje strani. Z
grdim črnenjem in obrekovanjem najveljav-
niših možakov naše domovine je zbegal mno-
gotere volilce. Od druge strani je bil zopet
pritisk vladinih organov, kakor še nikdar do
zdaj ne, velik, — kar je posebno milovanja vred-
no, je to, da celó vradniki neodvisnih (?) sodnij
so morali menda po strogem povelji voliti. —
Nekdo je drzno trdil, da je celó pruski denar
pri letošnjih volitvah imel jako vpljiva. Ne vem,
kaj bi k temu rekel? Gotovo je pa, da denar
je delal marsikod, naj bo že pruski ali domači,
in gotovo tudi je vsaj to, da mnogo, kar se je
godilo pri volitvah, bilo je voda na pruski
mlin.

Iz Trebnjega, 25. oktobra. Izid tukajšae
volitve je znan. Na Kranjskem ni v nobenem
okraju zmaga narodnega poslanca tako težavna,
kakor tukaj. Ministerstvo Auerspergovo je pri
razdelitvi volilnih okrajev že za to skrbelo

in nas tako zvezalo s Kočevarji, da bi nam le
bilo mogoče zmagati, ako bi nobenega izda-
jalca in strahljivca med nami ne bilo. Ali vi-
deli smo, žalibog, da nismo čisto brez teh. —
V Kočevji se ni ne eden naših oglasil, ako-
ravno je tam 14 slovenskih volilcev; povejte,
kaj je bilo temu vzrok? V Trebnjem pa je
dobil narodni poslanec le 15 glasov, ker de-
lalo se je na nasprotni strani za žive in mrtve;
od naše pa morebiti premalo. Tukaj sta si
dva agitatorja, ki sta se še malo pred prav
surovo traktirala, pred volitvijo roke podala
in se na vso moč trudila za Dežmana. Brez
plače gotovo ne bosta, ker s svojo nevtrud-
ljivostjo pregovorila sta 6 volilcev, da niso vo-
lili, med kterimi je bil tudi po vsej okolici
jako spoštovani župan iz Velike Loke.

Žuženberčani so sploh volili Dežmana.
Znano je, da je bil on že prej za železnico ob
Krki, zdaj jim jo je pa zagotovil in zato so
mu dali svoje glasove. Niso pa premislili, da
so se pregrešili s tem činom zoper narod, ker
so stavili svoj dobiček nad splošni blagor. Go-
tovo bodo še prišli do spoznanja, da bi le ne
bilo prepozno. Ako bo Dežman hotel njim željo
izpolniti, bo moral delati zoper železnico čez
Trebnje, za katero so se možje trebanjske oko-
lice že veliko prizadjali. Tudi jih že mnogo
stane. Znano je, da so bili poslali deputacijo
na Dunaj, ki jo je vodil Böhm iz Mirne, kte-
remu so bili pot plačali. Ta Böhm se je pa
zdaj na vse kriplje prizadeval za Dežmana in
tako delal zoper željo tistih, za kterih novce
je bil šel gledat glavno mesto. Tistim pa, ki
so se dali od njega podkupiti, svetujem, naj
drugokrat ne prodajajo svojega možtva tako
po ceni. Ako izdaste domovino, izdajte jo vsaj
za toliko, da vam bo kaj pomagano, ne pa za
ubog ranjš.

Iz Štajarskega 21. oktobra — J. — Zdaj
ko je bitva končana in sicer v Celjsko-brežkem
okraju na našo zgubo, gotovo marsikteri domo-
ljub poprašuje: kaj vendar je krivo propada
našega kandidata, slavnega gospoda Kosarja,
moža, ki po svojem rodoljubji, po svojih du-
ševnih zmožnostih, po svoji zgovornosti, kakor
po svojem čistem značaju daleč zunaj naše
domovine slovi? — Vzrokov je mnogo in le
nektere hočem zdaj omeniti.

Že pri znanem shodu štajarskih Slovencev
v Celju, ko se je g. Kosar enoglasno proglasil
za kandidata, je preč. gospod sam zbrane možé
nagovarjal, naj vendar koga družega za kan-
didata postavijo in sicer moža svetnega stanú;
lože bo ž njim zmagati, kakor z duhovnikom.
Pa zbrani kmetje in duhovniki ne odjenjajo
od svoje prošnje, temveč le še silniši g. Ko-
sarju prigovarjajo. Na slednje se je preč. go-
spod, da-si nerad, splošnji želji vdal.

Po tem shodu smo začeli agitirati. Pa
kako težavno je bilo to? Nam primanjkuje
političnih društev, volilne shode sklicevati nam
je bilo iz mnogih vzrokov neprilčno; treba je
bilo skoraj vsakemu volilcu posebej razlagati
naše razmere ter priporočevati kandidata du-
hovnika. To je bila druga težava. Naše
ljudstvo sploh spoštuje svoje duhovnike; vendar
mного prostih nevednežev ima le neko neza-
upanje do tega stanú. Tega je kriva po mnogih
krajih neka verska mlačnost, ki se je iz mest
in trgov vgnjezdila tudi že med prosto ljudstvo.
Nikar ne zakrivajmo ran, ki sklijo v našem
narodu! Da, najdeš tudi med prostimi kmeti
takih, ki imajo celó brezverska načela, in da
se na zunanje obnašajo še kot kristijani, sto-
rijo le po svoji stari navadi.

Sežem še dalje — toda te besede ne me-
rijo na to, da bi koga žalile; kdor se pa čuti
zadetea, naj reče: mea culpa, kajti iz zgolj

ljubezni do duhovskega stanu govorim resnico,
in če bo „Slovenec“ v javnih zadevah na vse
strani razkrival in zagovarjal resnico, ga bodo
vsi, tudi njegovi pošteni nasprotniki spoštovali.
Naše ljudstvo ne more trpeti sebičnežev in
osornih ljudi, da drugih izrazov ne rabim, in
če se tu pa tam kdo najde s tako marogo, ter
ljudstvu prigovarja, naj bi dalo zaupanje možu
njegovega stanu, si hitro misli: Uni, ki ga ti
priporočaš, je morebiti ravno tak, kakoršen si
ti. Žalostna skušnja nam te besede potrjuje.
Ko je pred nekoliko leti nek mož te vrste
korteševal za kandidata duhovnika, so naspro-
tniki veseli djali: Hvala Bogu, da si je naš
nasprotni kandidat le takega spremljevalca
izbral; zdaj bo zmaga gotovo naša. — In za
res pomagalo je to: naš kandidat je propadel.
Proč tedaj z grdo sebičnostjo!

Na mnogih krajih, kjer bi se bili lahko,
čisto lahko bolj zanesljivi možje izbrali, se ni
celó nič agitiralo, temveč prepustili so našinci
volitev nasprotnikom. „Kaj se čem v to vti-
kati, bodo že uni napravili“ — da, napravili
so, toda slabo za nas, silno slabo. Če bi vsi
tako boječe govorili, potem konservativci hajdi!
le spat!

Ko so se prvotne volitve končale, ter naši
nasprotniki vidijo, da so v manjšini, napnejo
vse žile, da bi možje naše stranke pregovorili.
K temu jim je služilo surovo psovanje in ob-
rekovanje duhovništva, potem stare, že mno-
gokrat pregrete laži o desetini in tlaki, česar
nikdo več ne veruje, kakor neumni bebci; da
počenjali so še hujši, in mnogo volilcev bi to
pričalo, ti ljudje, ki hočejo omiko širiti in
poganjati se za svobodo, se niso sramovali
protiti volilnim možem, če po njihovi volji ne
glasujejo, posebno huda se je godila volilcem
duhovnikom. To bo omika in svoboda, če bodo
ti brezverni kulturinosci ljudstvo učili le kleti,
psovati in zaničevati vse to, kar je človeku
najsvetejše na zemlji! To bo svoboda, če kmet
ne bo smel več po svoji vesti in po svojem
prepričanju voliti, ampak le po komandi brez-
značajnih kričačev! Čemu potem volitev? In
ti, ljuba domovina slovenska, glej, to ljudstvo
se predrzne tvoje ime skruniti, ker ž njim
svoje geslo venča. Pač srečna Slovenija, če jo
bodo branili in varovali nasprotniki kršanstva:
mladoslovenci in stari nemškutarji! Kajti zadnji
dnevi so očitno pokazali, kar je vsakdo že
poprej lahko videl, da so liberalni Slo-
venci v zvezi z nemškutarji. Toda to
brez značajno ljudstvo, ki išče le sebe, se mo-
rebiti celó predrzne tajiti še zdaj, da temu ni
tako! Ali bi bili vi zmagali, da vam niso po-
magali nemčurji? Nemogoče!

Mladoslovenecm zdaj ni toliko mar za Slo-
venijo, kajti njihova izdatna pomoč so nem-
škutarji, ki je pa gotovo nočejo, temveč zdaj
velja prej nad duhovnike, nad cerkev in vero;
to jim je trn v peti, in če to v slovenskem
narodu pokončajo, potem bodo ljudje srečni in
zadovoljni!

Ti pa, ubogo, zaslepljeno ljudstvo, se tistim
v naročje podaš, ki teptajo tvoje najdražje
svetinj: vero in narodnost! Spoznalo boš, kam
te bodo ti vodniki pripeljali. Bog, da bi ne bilo
prepozno!

Toda deloma je tudi dobro za nas, da
smo propadli. Zdaj vemo, kako se nam je ob-
našati v prihodnje, zdaj poznamo svoje na-
sprotnike in svoje prijatelje; kajti možje, ki
so v sredi tega viharja visoko držali zastavo
z napisom: Vse za vero in domovino —
ti možje se ne bodo nikdar omajati dali. Zdaj
vemo, po kterih krajih imamo še največ dela;
po slabih nasledkih zdajšnjih volitev smemo
upati, da se s časom odprejo oči tudi tistim,

ki so zdaj še zaspani ter ne čutijo še nobene nevarnosti.

Slava pa vam, vrli možaki, ki ste zvesti ostali dani besedi. Nikar ne omagujte! Mi ne bomo orožja nikakor iz rok dali, temveč boriti so hočemo še dalje in še z večo marljivostjo, kakor do zdaj. Saj nam do zmage tudi ni daleč. Le dvanajst glasov nam je zdaj primanjkovalo. Reč, za katero se je borilo toliko srčnih mož, ktere so napadali sovražniki slovenskega in nemškega rodu, ktere so zaničevali nemškutarji, katerim je bila zoprna tudi vlada — ta reč ni zgubljena. Še enkrat: čast in slava našim srčnim volilcem!

Iz Štajarskega, 27. oktobra. X. Čudite se, da smo Slovenci pri volitvah v Mariboru propadli; pa da bi poznali naše tukajšne razmere, kjer je že skoraj vsak veči posestnik nemškutar, in ta vleče k sebi druge; da bi vedeli, kako se je tu delalo pred in med volitvami od nemškutarske strani, lahko rečem, hujši kakor na Madžarskem: čudili bi se veliko bolj, da nam je bilo še mogoče doseči tako ogromno manjšino. Kako bi zmagali, ko je vendar vse zoper nas — od c. k. volitvenega komisarja do poslednjega občinskega pisarja in briča, kateri grozovito obdelavajo, strašijo in motijo ubogo ljudstvo. Da se ti ljudje v ta namen poslužujejo vsakega sredstva, vsake laži in vsakega groženja, razumi se po sebi. Njih predrznost, brezvestnost in podkupljivost jih delajo kaj sposobne in pripravne za tak Judežev čin. Le en izgled.

V nekem kraju blizu Maribora je komisar zbrane volilce tako nagovoril: „Zdaj so za vas kmete zelo imenitne in važne volitve, le varujte se, da v temo (sic!) ne padete!“ Nek kmetič se drzne ga vprašati: „Gospod! kako pa to mislijo?“ In komisar lakonično odgovori: „Le duhovnikov ne voliti!“ In ta komisar je sicer prav prijazen gospod, človek bi mislil, da je naš, ali vsaj neutralen in vendar — tako zvito na tihem ščuje. Tiha voda globoko teče, treba se je varovati, to si bomo dobro zapomnili, ker volitve bodo še večkrat. Kljub temu naku komisarjevemu bil je vendar izvoljen duhovnik. Ali se ni temu čuditi, g. vrednik?

Po prvotnih volitvah, kako so tekali dobro plačani pandurji do volilnih mož! Nobeden jim ni bil previsoko v hribih, nobeden predaleč; vsakega so obiskali, jih rotili, jim obljubovali, jim žugali: ne voliti našinca g. Pajka — ampak ptujca Seidl-na, on jih bo iz teme izvlekel, osvobodil in srečne storil. Naj le pridejo, zastonj se bodo v Maribor vozili, zastonj jedli in pili, ako le Seidl-na volijo. Gospod vrednik! ali se je čuditi, da se je dalo veliko omahljivih in boječih volilnih mož zmotiti, zapeljati?

In kako se je v Mariboru godilo na dan volitve?! Po vsih cestah so najpredrzniji nemčurji stregli in prežali po volilnih možeh, jih ne malo siloma privlekli in spravili na svojo stran. Predrznost in zvijačnost v takih slučajih zmaguje, poštenost propade. Kako divje se je agitovalo od nemčurske strani še na volišču. Pripovedujejo, da nek zloglasen odpadnik od vere in domovine — njegovo ime ni vredno, da bi bilo tiskano v našem solidnem listu — je divjal po dvorani, kakor besen, ter je s svojo predrznostjo vlovil še mnogo mož, da so svoje glase dali Seidl-nu. Pravijo, da mu je, ko je enega g. Pajkovih volilcev siloma vlekel na stran, nek pošten duhoven volilec rekel: „Pustite tega moža, ta je naš“.

Predrzen surovež se je ošabno na duhovnika ozrl ter rohnal: „Kaj pa ti f...? Če bomo za f... hodili, kam bomo prišli?“ in je odpeljal moža. Gospod vrednik! ali se ni čuditi

taki surovosti in neotesanosti? in to na uni strani, kjer se vsi za omikane štejejo!

Slovenske volilne može v Mariborskem okraju pa vprašamo: „Kam boste prišli, če boste hodili za takim surovežem in odpadnikom? Odgovor ni težak, sam Gospod ga daje, berite ga pri sv. Matevžu pogl. 15, v. 14.

Gospod vrednik! Slovenija na Štirnem silno žaluje nad surovostjo svojih odpadencev in pa nad omahljivostjo, včasih tudi zaslepljenostjo svojega ljudstva — in ni ga, da bi jo tolažil! . . . Bog!

Iz Trsta, 26. oktobra. Tržaško državno gimnazijo je velika zguba zadela, visokoučeni, občespoštovani in mnogozasluzeni njen vodja, deželni šolski svetovalec ad honores dr. Janez Lozer je po 33letnem trudopolnem delovanju šel v pokoj. Presvitli cesar podelili so mu pri ti priložnosti Franc-Jozefov red. Gimnazija tržaška zgubi v dr. Lozerju dobrega ravnatelja, ubogi učenci skrbnega očeta, na kterega se bodo še v poznih letih hvaležnega srca spominjali.

Pretekli torek so učenci od njega slovo vzeli ter se mu zahvalili za prejete dobrine in še tisti dan poklonili so se novemu vodji g. J. Hofmanu. Novi vodja g. Hofman, rodome Bavarec, je izvrsten filolog in učen astronom, ki je že od leta 1857 na tržaški gimnaziji in so mu vse njene razmere dobro znane. Upamo, da se bo držal poti svojega prednika, in gimnaziji ohranil tisto čast, katero si je pridobila pod vodstvom dr. Lozerja. Posebno pa potrebuje državna gimnazija izvrstnega voditelja ravno zdaj, ko je začela mestna laška gimnazija propadati zavoljo škandalov, ki so se lansko leto na nji godili in zaradi kterih je njen vodja službo zgubil. Prepričani smo, da bo g. Hofman temu kos in da bo vreden naslednik g. dr. Lozerja.

Ker ravno govorim o dr. Lozerju, naj pri ti priložnosti pojasnim nek dopis v „Slov. Narodu“ iz tržaške okolice meseca septembra, v kterem se tudi ta omenja. Kakor je iz onega dopisa razvidno, sklical je bil g. Nabergoj v Škedni volilen shod, v kterem se je govorilo o državnem poslancu, pa tudi o mestnih zastopnikih. Vis. čast. škedenski dekan je zbranim volilcem ponudil visokocenjenega gospoda dr. Lozerja za poslanca in ga živo priporočal, prevdarjaje posebno to, da je dr. Lozer izvrsten katoličan. Za g. dekanom vstane nek nazoč g. Dolinar in spodbija kandidaturo dr. Lozerja, kterega proglasi za nesposobnega za poslanstvo samo zavoljo tega, ker ga je g. dekan priporočal.

Nejevolja morala je obiti vsakega poštenega človeka, ki dr. Lozerja pozna, ko je to slišal in bral, zatoraj smo skušali poizvedeti, kdo je ta nam pred čisto neznan g. Dolinar, ki tako drzno sodi kandidate. Po mnogem popraševanju smo zvedeli, da je g. Dolinar delavec na dogani v Trstu, da tedaj še volilne pravice nima.

Uboga okolica, ako bodeš morala čakati, da ti bodo ptujci določevali, kdo naj te zastopa, kdo naj brani tvoje pravice! G. Dolinarju pa povemo, da je g. dr. Lozar vrl narodnjak, rojen v Trstu od slovenskih staršev, in da bi si v Škednu ne bili mogli želeči boljšega poslanca. Ker ni še prepozno, upamo, da bodo vrli Škedenci svojo zmoto spoznali, in da ne bodo popustili moža, kteremu srce bije za okolico, moža, kterega celo mesto spoštuje, moža kteri bi rad kaj storil za zanemarjeno okolico!

Iz Tržaške okolice, 24. oktobra. (L. A.) Kdor je te dni prebiral „Slov. Narod“, gotovo

si bo mislil, da so naši vrli okoličani naenkrat postali strastni liberalci, da so vero že na kol obesili in v enomer že trobijo v Vošnjak-Zarnikov rog. — Ubogi Okoličani, kako pisati svetu o vas poročajo! saj ste se 16. t. m. v prvi vrsti borili za vero, za vero, rečem, kajti nasprotnik g. Nabergoja ni bil le Lahon, ampak bil je jud, kar je pa „Nar.“ dopisnik do zdaj še vselej zmolčal, najbrže zato, da bi po svetu ložej trobil, da je liberalizem ali bolje rečeno: brezverstvo že globoko svoje korenine vsadilo po Tržaški okolici. Al hvala Bogu, temu ni še taka! — Ne le Okoličanom, ampak tudi mestnim volilcem se je za malo zdelo, da se jim je jud hotel vsiliti za poslanca in zategavoljo so se nekteri volitve zdržali, mnogi pa dali svoje glasove Slovincu Nabergoju.

Četrta volilni red ima nad 1200 volilcev, okolica pa nad 2000 in volitve se jih je vdeležilo okoli 1500, v primeri tedaj majhno število, in še so bili skoraj sami okoličani. Le en klic razlegal se je po okolici: vera je v nevarnosti — juda nočemo na noben način, da bode zmaga naša, treba je obilne vdeležitve. Tudi smo vsi g. Nabergoja z veseljem podpirali in ga priporočevali, odkar je bil v Trebčah očitno popravljen, kar je bil v volilnem shodu v Rojanu zagrešil. Naj bi se bil pa postavil za kandidata Conti ali Porenta, ki sta v mestu in v okolici dobro znana, kterih prvi je bil prepozno za drugo skupščino kandidiran, drugi pa že izvoljen v prvem volilnem redu, vdeležitev in najbrže tudi izid bi bil drugačen. Zato prosimo Narodovega dopisnika, naj v prihodnjem resnico bolj na tanjko poizve in resnico tudi poroča.

Zaradi izida volitve so lahoni vsi poparjeni, pa vso krivdo so zvalili na društvo „Progresso“, češ, da se je ono za volitve premalo brigalo. Zdaj v „Cittadinu“ udrihajo po društvu in njegovem organu, časniku „Progresso“, kterega „časnik in extremis“ imenujejo, da je kaj. Ker se je zdaj, ko so mestne volitve predurmi, v domači hiši prepir vnel med liberalci samimi, upamo, da se bodo konservativni elementi združili in napeli vse svoje moči, da pridejo v novo svetovalstvo, možje, kterim bodo mestne zadeve pri srcu, in da bo konec kraljestva tistih, ki gledajo le čez morje v zedinjeno Italijo.

Kot kuriozum Vam naznanimo, da našega g. Nabergoja, kterega „Narod“ k liberalcem prišteva, Tržaški listi imenujejo „l' ultra-clericale Nabergoj“.

Iz Tržaške okolice 27. oktobr. (L. A.) Volitve v tržaški mestni zbor, ki je ob enem tudi deželni zbor, so že razpisane. — 6. novembra voli I., 9. II., 11. III. in 13. IV. volilni red, 14. novembra pa voli okolica 6 poslancev v šestih okrajih. — Pred časom se je bil postavil centralni volilni odbor za okolico, obstoječ iz treh oseb vsakega volilnega okraja, za predsednika pa je bil izvoljen g. Nabergoj. Naloga odbora je bila ta, da postavi kandidate za okolico. Pa vendar ni slišati, da bi se bil odbor za kterega kandidata odločil. Menda vlada v odboru nek razpor; nekteri hočejo, naj se sami kmetje v deželni zbor volijo, drugi pa zahtevajo, naj se vsaj en dober naroden govornik voli, ki naj bi bil voditelj drugim kmečkim poslancem, in ti imajo po naših mislih pravo. Kaj bodo namreč sami kmetje v zboru počeli? ali bodo zamogli tirjati, kar jim gre, bodo zamogli braniti svoje pravice proti učenim in prebrisanim mestnim poslancem? Tega prosti kmetje ne morejo; ako tedaj hočejo okoličani doseči svoje pravice, potrebujejo pred vsim saj enega dobrega

govornika, moža ki pozna dobro razmere okoličanske in ki ima voljo se tudi žrtvovati za blagor okolice. A vse je ležeče na tem, da si bodo vedeli izbrati pravega moža.

Kakor sem zadnjič poročal, je v lahon-skem liberalnem taboru razpor nastal, in to je za konservativce dobro, ker v takem položaju oni lahko na krmilo pridejo in tako napravijo močno jez proti navalom tistih ljudi, ki so vedno čez morje škilali.

Tudi vlada najbrže pri prihodnjih volitvah ne bo rok križem držala in bo skrbela, da spravi nekaj svojih mož v zbor. Glasoviti dr. Dorn, zaradi čigar volilne pravice se je celó pravda pred državno sodnijo obravnavala, je slednjič vendar na ministerski ukaz med volilce vpisan. Za njim se bo najbrže še kateri oglasil, ki do zdaj ni imel volilne pravice. — Da sme kdo v mestu ali okolici voliti, mora po statutu biti ali mestnjani ali srenjčan (cittadino, o appartenente al comune), sicer nima volilne pravice, če je tudi posestnik, in če še toliko davka plačuje. Dr. Dorn, sovrednik „Triesterice“, pa je hotel med volilce vpisan biti samo na podlagi temeljskih postav. A magistrat je prošnjo zavrzel. Dr. Dorn je rekuriral na mestno svetovalstvo, pa zopet zastoj, ker so se očetje le statuta držali, — in reč se je tako dolgo naprej gnala, da je prišla pred državno sodnijo — ktera je sklenila, da na podlagi temeljnih postav se Dornu krivica godi, ako se mu volilna pravica krati. Pa tudi to ni pomagalo, magistrat ga po nobeni ceni ni hotel med volilce zapisati. Te dni pa je došel odlok od ministerstva, da se mora Dorn med volilce sprejeti. In ker dr. Dorn ni edini, da se mu taka krivica godi, se bo še marsikteri za volilno pravico oglasil.

Lansko leto je vlada v deželnem zboru predlog stavila, naj bi se dotični § mestnega statuta tako popravil, da bi imeli aktivno in pasivno volilno pravico tudi tisti, ki niso srenjčani, ki pa davke plačujejo, pa predlog ni bil dovolj podpiran in je padel. Če pridejo pri sedanjih volitvah vladi bolj prijazni možje v zbor, je mogoče, da se ta § zdaj popravi.

Ako se bo sedanji volilni red kaj prena-rejal, bodo okoličanski poslanci pri ti priložnosti lahko svoj glas povzdignili v prid okolice. Pred leti je bil tudi od vlade predlog stavljen, da se okoličanski poslanci od 6 na 14 pomnože, pa ne vem, ali je ta predlog padel, ali ni še na dnevni red prišel. Okoličani glejte, da si pridobite en par dobrih govornikov, da bodo v vaš prid in korist to tirjali, kar je že vlada za potrebno spoznala — namreč pomnoženje poslancev od 6 do 14.

Domače stvari.

(Iz seje odborove družbe kmetijske.) Ker je g. Pregel zaradi visoke starosti prosil, naj se mu odvzame opravilstvo družbenega blagajnika, ktero že opravlja od leta 1831., je odbor enoglasno sklenil, mu odložiti to breme ter mu zahvalno pismo poslati za velikoletno zvesto in natančno opravilstvo, od 1. novembra naprej do občnega zbora pa blagajnico začasno izročiti g. Brusu, udu družbe kmetijske in tajnikovemu namestniku, ker noben odbor-nik ni vsak dan o gotovih urah doma, da bi mogel izvrševati navkazana plačila, gosp. Brusu pa, knezoškofijskemu oskrbniku, tedaj v blagajniških opravilih skušenemu izvedencu in sicer možu v vseh zadevah popolnoma zanesljivemu, je to mogoče; naprošen, naj blagaj-nico prevzame, je to storil z dostavkom, da

bode videl, ali bode zmogel vsa dela. — Pravi-lar sirarskih združeb Bohinskih, ki jih je pred-stojnik podružnice, g. Mesar poslal v pregled, je odbor podpisal, o naprošeni denarni podpori pa g. predstojniku odgovoril, da bode podruž-nici rad željo izpolnil ako za prihodnje leto dobi v ta namen naprošeno subvencijo s 1000 gold. — Ker na poziv družbenega odbora žu-panstvo Št. Vidsko poroča, da je gnojišče gosp. župnika Kulovica tako izvrstno, da je res lep izgled gospodarjem vse okolice, je odbor zauka-zal izplačanje dotične premije. Na predlog pred-sednikov je odbor sklenil pismeno čestitati gosp. ministru kmetijstva o poslavlilu z redom železne krone 1. vrste. V tej seji se je tudi obžalovanje izreklo, da vse podružnice niso še poslale poročil o letošnji letini (Erntebericht) in da po takim odbor ne more še sestaviti glavnega poročila, ki se prve dni novembra mora izročiti deželni vladi. Zato se vljudno prosijo častiti gosp. podružnični predstojniki, kateri poročil niso še poslali odboru, naj jih blagovolijo nemudoma poslati.

(Iz seje deželnega odbora 25. oktobra.) Izpraznjena služba sekundarija v deželni bol-nišnici se je oddala doktorandu A. Robleku. — Potreba mostú čez Savo pri sv. Jakobu se pripozna ter se sklene, dotičnim obrtnikom in občinam, ki so za napravo omenjenega mostú že lani deželni zbor prosili, odgovoriti, naj skušajo ustanoviti društvo iz svoje srede, ki bede skrbelo, da se skup spravijo potrebni stroški, ki bodo po proračunu veliki, ter da je potem upati nekoliko podpore tudi iz dežel-nega zaklada. — Županstvu občine Slavinske in Mirnske se naroči volitev novih občinskih odborov, županstvu v Št. Petru pa volitev no-vega gospodarskega odbora za podobčino Nem-ško vas. — Sledeči ubožni in hromovi, kot bivši podložniki Lanžpreške grajščine dobijo P. P. Glavarjeve miloščine, namreč: Anton Starič, France Hrastar, Martin Smolič, Miha Juh, Marija Juh, Ana Smrekar, Terezija Pleš-kovec, Neža Retelj in Marija Keše.

(Iz seje dež. šolskega sveta 16. okt.) Iz več manj važnih obravnavanih predmetov posnamemo le sledeče. Po sporočilu sl. vodstva c. k. gorenje realke se pusti nastavljeni risar-ski pomočnik in se mu nakaže dozdanja remu-neracija, ob enem pa se priporoči ministerstvu zaradi večje remuneracije. — Na vprašanje okraj-nega šolskega sveta v Novem mestu, kako naj se ravna z dektreti učiteljev, iz katerih ni raz-vidno, ali so definitivno ali provizorično po-stavljeni, pri odločevanju službenih priklad, se odgovarja, da dotični učitelji veljajo za defini-tivno postavljene le, ako so bili postavljeni na zdajno stopinjo po presentaciji patrona ali one-ga, ki ima pravico do presentovanja ali po šolskem uradu (§. 148 polit. šolsk. post.); po-tem imajo pravico do službenih priklad. — Na Kranjski štiriredni ljudski šoli se vrede plače tako-le: 3. učitelji dobé po 500 gld., podučitelj 280 gld.; ravno tako v Loki; v Trziču dobita 2 učitelja po 500 gld., 1 učitelj 400 in pod-učitelj 280 gld. Prvi učitelj v Cerkljah dobi 500 gld., drugi 400, ravno toliko tudi učitelji nekterih drugih šol v tem šolskem okraju. — Več prošenj okrajnega šolskega sveta v Kranji za pripoznanje službenih priklad nekterim ljud-skim učiteljem se odbije oziroma na dotično postavo. — Vse šole litijskega okraja se sta-vijo v četrti red šolnine, da se plačuje namreč od vsakega šolo obiskovajočega otroka po 10 kr. na mesec. — Vodji ljubljanske gimnazije, gosp. J. Smoleju in profesorju dr. Nejedli-ju se pripozna četrta kvinkvenalna priklada. — Potrđi se tudi kot suplentinja L. Klemenčičeva

na c. k. izobraževališči učiteljic in gosp. J. Pod-goršek kot učitelj na izobraževališči učiteljev.

(Slovensko gledišče.) Na vseh svetnikov dan (1. nov.) se bo predstavljala, kakor vsako leto ta dan, igra „Mlinar in njegova hči“. Igra je znana, toraj nam je ni treba posebno pripo-ročati.

(Odbor slovenske Maticе) bode imel v četrtek 6. novembra ob štirih popoldne v Ma-tičinih sobah svojo 29. sejo. Na dnevnem redu je obravnava zarad družbenega „tajništva“.

(Kranjska deželna komisija) za Dunajsko razstavo naznanja razstavljavcem, da naj do 30. decembra t. l. pospravijo razstavljene reči. Kar dotistihmal ne bo pospravljeno, se bode na njih stroške do 30. junija 1874 hranilo, potem pa po očitni dražbi prodalo. Kdor želi, da mu pospravo preskrbi deželna komisija, naj ji to pismeno naznani in ob enem pové ceno razstavljene reči. Če pa hočejo to preskrbeti privatni agentje, se morajo pri razstavni direk-ciji izkazati s pismenim pooblastilom deželne komisije ali pa razstavljavcev samih.

(Naznanilo.) Pod vodstvom gospoda kapelnika Schantelna se bodo vršile pevske skušnje, pevska in godbena šola v čitalnični pevski sobi v sledečem redu: Petje možkega zbora vsak torek in petek zvečer ob 8. uri. — pevske skušnje dramatičnega zbora vsako sredo in saboto ob 7. uri zvečer, pevska šola za gospode vsak ponedeljek in četrtek zvečer ob 8. uri. — pevska šola za gospodičine vsak pondeljek in petek ob 6. uri zvečer. — pev-ska šola za začetnike vsako sredo zvečer ob 6. uri. — igranje na gosliih vsak pondeljek, četrtek in petek zvečer ob 7. uri. — igranje na trobnih instrumentih vsako sredo in soboto ob 8. uri zvečer. — igranje na glasoviru vsak torek in soboto zvečer ob 6. uri. — Učenci za petje in godbo se sprejemajo v gori navedenih urah.

Razne novice.

(Naš dopisnik iz Goriškega) nas prosi do-pis v št. 5. „Slov.“ nekoliko popraviti. G. Črv je namreč, kakor je pozneje za gotovo zvedil, res sam odposlal omenjeni telegram, pa bil je krivo podučen in zapeljan od Tonklijevih na-sprotnikov. S tem tedaj odpade tudi vest, da bi bila zaradi tega kaka sodnijska preiskava.

(Iz Ríemanjov) se nam piše: Vina je pri nas prav malo, cena je visoka, vedno po 22 goldinarjev in več, črno po 25—28 goldinarjev. Kakor čujem, pripeljali nam bodo „Štajarca“, za naš Kras neslišana reč.

(V Loki) so se v nedeljo kmečki, komaj odrastli fantatini stepli. Prijeli so za nože in enega izmed njih 16krat zabodli. K sreči no-bena rana ni nevarna. Koliko jih je po takih pretepih že postalo nesrečnih, in naši fantje se še niso spametovali!

(Neka žena) se je predvčerajšnjem na Vrh-niki menda obesila in ena druga na Savi pri Kranju. Od te pripovedujejo, da je po krivem prisegla in jo je vsled tega vest tako hudo pekla.

(Dragina nekđaj in zdaj.) V arhivu Hin-tersbaške opatije na Porenskem nešli so nek denarni zapisnik, v katerem stoji, da je bila 1453. l. velika dragina; veljal je namreč pita-nol 3 goldinarje in pol, krava 2 goldinarja, tele cno dvajsetico; 23 koštrunov veljalo je 8 goldinarjev, 25 piščet 1 goldinar, 40 ducen-tov jajc pol goldinarja. Človeku, ki so ga po-slali iz Bajenburga v Kolonijo, plačali so za pot 3 vinarje. S temi je plačal dvakratno pre-vožnino čez reko Rén in svoje kosilo.

(Uradniška jeza.) V nekem volišči, kjer se je zoper nado osupnjenega okrajnega glavarja volil grof Hohenwart, je ta paša po končani volitvi zarohnel nad volilci: „Ne hoditi mi še domu, tukaj čakajte, morda bo še ožja volitev.“ Volilci gredo kosit in med tem zvedó, da je tudi drugod grof Hohenwart voljen z veliko večino. Na to gre eden pogumnejših volilcev k okrajnemu glavarju in ga ponižno popraša: „Gospod, ali nam je še treba čakati?“ Glavar, jeze ves zelen, zarenči nad njim: „Ej, pojte, kamor hočete, pojte k h.....!“ Kmečki volilec se smeja v pest in odide vesel. Potlej pa ljudje pravijo, da nekteri uradniki niso vladni in prijazni z ljudstvom!

(Samomor.) K zadnjič o tem poročani novici imamo zdaj dostaviti še to-le: Samomorec je bil Emil Sežun, 23 let star in zdaj nadzornik zavarovalnega društva na življenje „Anker-a“, sin vdove okr. sodnika Marije Sežun. Vzrok samomora je bila zapravljivost. Ko je namreč materi že veliko zapravil, mu je dala po silnem nadlegovanji še zlato uro z verižico. To je nesel hitro v zastavnico, zapravil denar, pred očmi matere sežgal zastavni list in se potem vstrelil. Tako se dandanes mladina spriduje.

(Zanimiva pedesetletnica.) Kakor dandanes Avstrijska in Pruska vlada, delal je s katoliškimi škofi tudi Napoleon I. Odstavil je bil samovlastno Genevskega škofa de Broglie, sorodnika sedanjega francoskega ministra, ker se je njegovim naredbam ustavljal. Pa duhovščina in še celo bogoslovci so zvesti ostali svojemu škofu. To je mogočnega cesarja tako rezkačilo, da je bogoslovje odpravil, vodjo v ječo vrgel, profesorje izgnal, bogoslovce pa med vojake vtaknil. 15. julija marširalo jih je vseh 200 deloma na Španjsko in deloma na severno Francosko. Ko je pa Napoleon bil odstavljen, prišli so vsi zopet v svojo domovino in so stopili v semenišče. L. 1863 živelo jih je izmed njih še 57 in škof jih je bil povabil v Genevo, da so slovesno obhajali pedesetletnico, ktere so se vdeležili vsi mestjani. V stolni cerkvi bila je naj prvo slovesna črna maša s pridigo za umrlega škofa in vse umrle tovarše, ktere je govornik navdušeno slavil, potem pa so šli s procesijo v semenišče, v katerem so bili samovladnemu Napoleonu ustavili. Cesarju se je to nasprotovanje smešno zdelo, a dosegli so svoj namen vsi, cesar pa, ki jih je strahoval, je umrl v pregnanstvu na Šenthelenskem otoku. To naj bo v tolažbo in poduk vsem tistim, ki se pri sedanjem preganjanju sv. cerkve bojé in tresejo.

(Pri sv. Jakobu) bodo menda naredili nov most čez Savo.

(Vremenski prerok.) Na 5. strani kalendarja družbe sv. Mohora za leto 1874 priobčuje g. fajmošter B. L. neki ključ, kterege je napravil visokoučeni slavni zvezdogled J. W. Heršelj. — Po tem ključu vsakdo popred že lahko zvé vreme za celo leto, ako opazuje, kdaj se luna spremeni, to je, ob kateri uri nastopi prvi krajec, šip, zadnji krajec in mlaj. Tedaj bomo imeli do 4. novembra mrzlo vreme, če ne bo jugozapadnika, potem pa do 12. novembra lepo vreme, in od 12. naprej precej mrzlo, ako jugozapadnik nekoliko mrzlotne ne premaga. Okoli 20. novembra bo sneg in vihar, zlasti snega bo dosti padalo, tako, da je komaj pred 10. decembrom lepega vremena pričakovati, in še tega bo 19. december, ako jug ali zapadnik potegne, z dežjem in snegom pregnal. Še le sv. Štefan nam bo prinesel lepo zimsko vreme, novo leto (2. januar) pa zopet z dežjem ali snegom proti. — Sicer, pratika je pratika!

Poslano.

Gospod vrednik!

Sinoči 29. t. m. pridem, kakor navadno vsak večer, v Gnjezdovo kavarno na velikem trgu in slišim zahtevati nekega gosta „Slovenca“, ker je slišal, da je neko posebno zanimivo pismo do dr. Razlaga, v njem. Na to mu reče kavarnar: „Slovenca“ nimamo! — „Kako da ne?“ vpraša gost dalje, „saj imate dosti drugih listov, kterih razun nekterih penzionistov nihče ne bere!“ — „Menite, da si bom naročil si vsak „Schmierblatt“? se mu odreže možko kavarnar vpricho drugih gostov.

Kako bi človek sodil tako predrznost ali neumnost kavarnarja, kteri bi, ako bi ne zahajali na večer Slovenca k njemu, lahko plesal s strežaji po svoji kavarni! Človeče, iz Idrije doma, se je prevzelo po slovenskih groših, kajti ako bi moralo živeti od nemškutarjev, bi se kmalo skoz in skoz posušilo. In vendar zahajajo Slovenci tje! dasiravno ni razun dveh, treh slovenskih, Slovincem prijaznih ali saj pravičnih listov nobenega, pač pa nemških in lahonskih vsake vrste in iz vsakega kota na kupe. Slovenec je pač potrpežljiva duša, da si še celó tako človeče drzne, vpricho Slovincem o slovenskih listih tako govoriti.

To sem si mislil jaz in vsled tega sem popustil to kavarno in bom rajši zahajal v Schmidt-ovo v špitalskih ulicah, kjer se dobivajo vsi slovenski in federalistični časniki in se gosti ne žalijo tako, kakor se je meni zgodilo. To v prevdarek mojim prijateljem Slovincem, kteri naj bodo s tem povabljeni mene posnemati.

Večleten vsakdanji gost.

Gnjezdove kavarne
na velikem trgu.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Karlin pride od sv. Trojice za kaplana v Šentvid pri Žilicah, g. Nemeč pa iz Smartna pri Litiji k sv. Trojici.

Ker zavoljo praznikov prihodnja številka izide še le v torek, ima današnja številka pol pôle priklade. Tudi se bo skrbelo, da bo list za naprej bolj redovno izhajal.

Svoje čast, gospode dopisovalce vljudno prosimo, da bi nam blagovolili tudi naznanovati vsakovrstne dogodbe, nesreče itd., za oddelek „Domače stvari“.

Vredništvo.

Telegrafične denarne cene

29. oktobra.

Papirna renta 67.40. — Srebrna renta 71.20. — 1860letno državno posojilo 98.25. — Bankine akcije 878. — Kreditne akcije 210.—. — London 112.35. — Srebro 107.50. — Ces. kr. cekini 5:1 1/2. — Napoleonsd'or 9.60.

Denarstvene cene.

	Denar.	Blago.
Državni fondi.		
5% avstrijska papirna renta	66.50	66.70
5% renta v srebru	70.—	71.40
Srečke (lozi) 1854. l.	92.50	93.—
„ „ 1860. l. celi.	96.50	97.—
„ „ 1860. l. pol.	101.—	102.—
Premijski listi 1864. l.	129.50	130.—
Zemljiščne odvezoice.		
Štajarske po 5%	89.50	90.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	89.50	90.50
Ogerske po 5%	75.—	75.75
Hrvaške in slavonske po 5%	74.—	74.50
Sedmogradske po 5%	73.—	73.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	845.—	840.—
Unionske banke	98.—	89.—
Kreditne akcije	195.—	196.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	650.—	660.—
Anglo-avstr. banke	108.50	109.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	160.50	161.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	—.—	—.—
„ „ 50 „ „ „	56.—	57.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „ „	34.—	35.—
Palff-jeve „ 40 „ „ „	23.—	23.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „ „	23.50	24.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	22.50	23.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	24.50	25.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.43	5.44
Napoleonsd'or	9.06	9.07
Srebro	107.50	107.60

G. Lercher,

bukvar v Ljubljani, želi kupiti:

I Biblia sacra veteris et novi Testamenti, slavo- Carniolana ed. et translata per G. Japel et Bl. Kumerdey 11 vol.

Kdor hoče omenjeno delo prodati, naj se pisмено obrne do g. Lercherja, in naj mu ob enem ceno naznani. (5—1)

Prodaja

cerkvenega vina
pri sv. Petru blizo Maribora.

V torek 4. novembra se bode po dražbi prodalo 56 šertinjakov letošnjega, sladkega in nepokvarjenega vina s posodo vred.

Marko Glazer,
častni kan. župnik.

(6—1)

Albert Samassa

v

Ljubljani

častitemu občinstvu priporoča svojo l. 1767 vstanovljeno
zvonarnico in brizgarnico,

kjer se iz nar. boljšega blaga vlivajo

čisto vbrani zvonovi,

ter izdelujejo priročne

brizglje, vozne, nosne, razstavne

po nizki ceni, ktero gasilne straže in farne občine, da si jih lože napravijo, plačujejo po radovoljnih obrokih.